

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1997/98:119 Bostadspolitik för hållbar utveckling och de motioner som har väckts i ärendet, såvitt rör skatteutskottets ämnesområde.

Förslagen i propositionen innebär bl.a. att räntebidragssystemet och reglerna om statliga kreditgarantier vid ny- och ombyggnad ändras. Bland förslagen ingår att räntebidraget skall avvecklas långsammare för fastigheter i de s.k. krisårgångarna. Syftet är att motverka de kostnadsökningar som minskade bidrag och tillkommande fastighetsskatt har inneburit för dessa årgångar. Detta förslag beräknas medföra utgiftsökningar för staten under budgetåren 1999–2000 med 555, 590 respektive 340 miljoner kronor. Vid sidan härav föreslås att särskilt stöd skall kunna utgå till kommuner med övermäktiga ekonomiska åtaganden för boendet. På skatteområdet föreslås att det s.k. ROT-avdraget förlängs tre månader och att maximibeloppet höjs, för småhusen till 14 000 kr.

Propositionen innehåller också en beskrivning av målen och uppgifterna för den framtida bostadspolitikerna och en redogörelse för behovet av fortsatta reformer. Av redogörelsen i propositionen framgår att regeringen inom kort kommer att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté för den allmänna översyn av fastighetsskatten m.m. som har planerats inom Finansdepartementet. Direktiv för kommitténs arbete har nu utfärdats av regeringen (dir. 1998:20).

Motionerna Bo13 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s), Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c), Bo15 av Carl Bildt m.fl. (m), Bo20 av Gudrun Schyman m.fl. (v), Bo21 av Per Lager m.fl. (mp), Bo22 av Erling Bager m.fl. (fp), Bo24 av Sinikka Bohlin och Helena Frisk (s) och Bo26 av Ulf Björklund m.fl. (kd) berör skatteutskottets ämnesområde genom olika förslag om sänkningar av fastighetsskatten, bl.a. som ett alternativ till regeringens förslag beträffande de s.k. krisårgångarna. Motionerna innehåller också krav på andra uttalanden om fastighetsbeskattningens framtida utformning. Även ROT-avdraget och frågan om skattelättnader för hushållstjänster tas upp i en del av dessa motioner. Ett par yrkanden berör vissa andra detaljer i beskattningen.

I motion Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkas att riksdagen nu beslutar att sänka fastighetsskatten på bostäder från 1,7 till 1,5 % med verkan fr.o.m. inkomståret 1999 (yrkande 1). I motionen yrkas också att riksdagen, med verkan fr.o.m. 1998, skall besluta att slopa belägenhetsfaktorn för fastboende i vissa attraktiva områden och att fastställa storleken på en s.k. normaltomt till minst 300 kvm (yrkande 4) samt att den årliga omräkningen av taxeringsvärdena inte längre skall genomföras (yrkande 5). Yrkande 3 i motionen innehåller krav på ett riksdagsuttalande om att vissa aspekter på fastighetsbeskattningen, som anges i motionen, skall behandlas i en bred översyn.

Yrkandena 1 och 7 i motion Bo15 av Carl Bildt m.fl. (m) innehåller krav på ett riksdagsuttalande om vissa principer som enligt motionärernas uppfattning bör gälla för bostadspolitiken. På skatteområdet innebär dessa principer bl.a. att fastighetsskatten sänks till 1,4 % fr.o.m. 1999 och därefter med 0,1 procentenhet per år, att hälften av markvärdet successivt med början 1999 undantas från fastighetsskatt, att gränsen för förmögenhetsskatt höjs till 1 200 000 kr och att fastighetsbeskattningen förändras till en schablonbeskattning i enlighet med Fastighetsbeskattningsutredningens förslag i SOU 1994:57.

I motion Bo22 av Erling Bager m.fl. (fp) yrkande 4 krävs ett uttalande om att fastighetsbeskattningen måste sänkas genom särskilda åtgärder för dem som är mest utsatta för kraftiga höjningar av taxeringsvärdena och genom en omedelbar sänkning av skattesatsen till 1,5 %. Motionärerna anser också att förmögenhetsskatten bör slopas eller sänkas.

Yrkandena 1 och 6 i motion Bo26 av Ulf Björklund m.fl. (kd) går i samma riktning. Motionärerna begär ett riksdagsuttalande om att fastighetsskatten bör trappas ned i takt med räntebidragen och i ett första steg sänkas genom att begränsa skattesatsen till 1,5 % och genom att undanta en del av tomtvärdet från beskattning. Enligt motionen bör fastighetsskatten på sikt ersättas med en kommunal avgift.

Enligt motion Bo21 av Per Lager m.fl. (mp) yrkande 4 bör riksdagen bl.a. uttala att själva boendet inte bör beskattas men däremot den miljöbelastning som bostäderna medför. Vidare bör fastighetsskatten på sikt avskaffas i sin nuvarande utformning.

I motion Bo24 av Sinikka Bohlin och Helena Frisk (s) krävs ett riksdagsuttalande om att skattereglerna bör ändras så att hyresgäster inte längre missgynnas.

Yrkandena 2, 11 och 12 i motion Bo20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) går ut på att den planerade översynen utökas till att omfatta även skattereformen, förändringarna av räntebidragen och den pågående saneringen av statens finanser. I översynen bör även tidigare förslag från Vänsterpartiets sida beaktas, bl.a. om en ny modell för fastighetsskatten som utgår från fastighetens inköpspris.

Utskottet har vid sin återkommande behandling av likartade motionsyrkanden framhållit att det saknas utrymme för sådana skattelättnader och

omläggningar av beskattningen som nu på nytt föreslås i en del av de aktuella motionerna. Utskottet har ansett att de grundläggande principerna för beskattningen bör ligga fast och har tagit sikte på tillfälliga lättnader i särskilda fall och på att begränsa uppräkningsnivån av 1996 års taxeringsnivå. Denna inställning har också delats av finansutskottet och godtagits av riksdagen. I sitt nyligen avgivna betänkande 1997/98:SkU15 hänvisade utskottet också till finansutskottets ställningstaganden i betänkande 1997/98:FiU1 (s. 148). Finansutskottet anförde bl.a. att de dramatiskt höjda taxeringsvärdena inom vissa kustnära områden och skärgårdsområden medfört problem i synnerhet för de fastboende i dessa områden. Med anledning av en motion från Centerpartiets sida underströk finansutskottet vikten av att arbetet inom Fastighetstaxeringsutredningen (Fi 1997:07, dir. 1997:37), som skall vara klar före utgången av 1998 med sin genomgripande analys av samtliga faktorer som har inflytande på taxeringsvärdena, bedrivs skyndsamt och att frågan om bedömningen av lägesfaktorerna och deras betydelse för taxeringen ges särskild prioritet. Enligt finansutskottet borde utredaren så snart som möjligt, helst under första halvåret 1998, presentera resultatet av sina överväganden när det gäller lägesfaktorerna och frågan om ett utökat lokalt inflytande över fastighetstaxeringen med sikte på att uppnå förändringar av nuvarande taxeringssystem med giltighet fr.o.m. 1998. Finansutskottets uppfattning godtogs av riksdagen som med anledning av motionen riktade ett tillkännagivande till regeringen av denna innebörd. I sitt nyssnämnda betänkande SkU15 fann skatteutskottet det alltjämt angeläget att arbetet fullföljs så att de taxeringsvärden som gäller för 1998 påverkas.

Skatteutskottet framhöll vidare att man inom Finansdepartementet övervägde frågan om en parlamentarisk utredning om de olika alternativ som står till buds i fråga om fastighetsbeskattningens allmänna utformning. Utskottet ansåg att det skulle vara värdefullt om den kritik som har riktats mot fastighetsskatten i olika hänseenden och möjligheterna att uppnå förbättringar snabbt kunde belysas inom ramen för en sådan utredning. Syftet borde vara att allsidigt belysa fördelar och nackdelar med olika tänkbara alternativ i en strävan att uppnå breda politiska lösningar av dessa viktiga frågor. I sammanhanget framhöll utskottet att det saknades utrymme för generella sänkningar av fastighetsskatten. Eventuella framtida sänkningar av fastighetsskatten måste, framhöll utskottet, vägas mot andra angelägna skattelättnader eller reformer. Enligt utskottet borde det däremot ingå i utredningens uppdrag att pröva om speciella skäl talar för särskilda lättnader för begränsade kategorier, t.ex. den bofasta skärgårdsbefolkningen, och att avväga lämpligheten härav mot behovet av andra angelägna åtgärder.

Utskottet utgick från att regeringen snarast skulle tillsätta en parlamentarisk utredning med denna inriktning. Samtidigt anförde utskottet att Fastighetstaxeringsutredningen vid sidan härav borde fullfölja sitt uppdrag skyndsamt enligt de intentioner som utskottet redovisat. Det anförda innebar enligt utskottets mening att syftet med de då aktuella motionerna helt eller delvis kunde anses tillgodosett. Utskottet avstyrkte alltså motionerna i dessa delar, och utskottets förslag godtogs av riksdagen.

De direktiv som regeringen nu har utfärdat för den aktuella utredningen har det innehåll som utskottet förutsatt, och de motioner som nu åter har

väckts i dessa frågor innehåller inte något nytt som bör föranleda ändrade ställningstaganden. Vad som anförs i motionerna bekräftar endast angelägenheten av att allsidigt belysa fördelar och nackdelar med de olika alternativen i syfte att uppnå breda politiska lösningar av dessa viktiga frågor. Utskottet vill också tillfoga att regeringen i vårpropositionen 1997/98:150 (s. 169) föreslagit att omräkningstalen för bostäder skall frysas vid sin nuvarande nivå även för år 1999.

Utskottet avstyrker alltså motionerna i nu berörda delar.

Vad utskottet nu har anfört innebär också att utskottet inte kan ställa sig bakom tanken att nu befria krisårgångarna från fastighetsskatt eller skjuta upp infasningen i fastighetsbeskattningen för fastigheter i dessa eller andra yngre årgångar. Som framgår av direktiven skall också de särskilda undantag som gäller för nya fastigheter under en tioårsperiod övervägas inom den nya kommittén. Att nu utöka dessa generella skattelättnader kan enligt utskottets mening inte ses som något godtagbart alternativ till regeringens förslag om andra lättnader för krisårgångarna. Utskottet avstyrker alltså motionerna även i dessa delar (Bo14 yrkandena 2 och 7, Bo15 yrkandena 2 och 5, Bo20 yrkande 10, Bo22 yrkandena 5 och 6 och Bo26 yrkandena 3 och 4).

I motion Bo20 begär Vänsterpartiet också ett uttalande om att regeringens bostadspolitik leder till fortsatt instabila villkor på grund av höjningar av fastighetsskatten, förändringar av ROT-avdraget och avtrappningen av räntebidraget (yrkande 1).

Syftet med den utredning som nu planeras är att skapa förutsättningar för stabila regler på skatteområdet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet för sin del detta yrkande.

Enligt motion Bo13 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s) bör den kommande utredningen belysa möjligheterna för olika boendeformer att avsätta medel till fonder för framtida underhåll. Motionärerna anför att de allmännyttiga bostadsföretagen tidigare kunde göra avsättningar för sådana ändamål men att detta system har upplösts efter övergången till konventionell beskattning.

Fr.o.m. 1995 års taxering har den tidigare schablonbeskattningen av allmännyttiga bostadsföretag ersatts av en konventionell beskattning (prop. 1992/93:241, SkU30). Vad som anförs i motionen tyder inte på att de allmännyttiga bostadsföretagen därmed fått en sämre ställning än andra bostadsföretag. Om de nya reglerna har medfört problem i något hänseende hindrar inte direktiven att utredningen bedömer även denna fråga, utan något särskilt uttalande från riksdagens sida. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

ROT-avdraget

I avvaktan på den ökning av byggverksamheten som regeringen väntar under 1999 föreslås att perioden för det s.k. ROT-avdraget förlängs med tre månader och att avdragsrätten utökas. Enligt nuvarande regler medges skattereduktion med 30 % av arbetskostnaderna för byggnadsarbeten på bostadshus under perioden den 15 april 1996–den 31 december 1998, med

vissa beloppsmässiga begränsningar. Perioden förlängs alltså t.o.m. den 31 mars 1999. För byggnadsarbete som har utförts efter den 18 mars 1998 innebär förslaget att maximibeloppen höjs från 10 500 till högst 14 000 kr för småhus och från 5 000 till högst 7 000 kr för bostadsrätter som inte är småhus. För hyreshus är skattereduktionen maximerad till det största av beloppen 20 000 kr eller tre gånger fastighetsskatten för 1996. Maximigränsen för hyreshus höjs enligt förslaget till högst 27 000 kr eller högst fyra gånger fastighetsskatten för 1996.

Kostnaden för förslaget beräknas till 920 miljoner kronor, varav 350 för år 1999 och 570 för år 2000.

I motion Bo26 av Ulf Björklund m.fl. (kd) yrkas avslag på propositionen till den del som avser bostadsrätter och småhus (yrkande 8). Motionärerna begär i stället ett riksdagsuttalande om ett bredare system med en permanent skattereduktion för alla hushållstjänster med 50 % av arbetskostnaderna upp till 50 000 kr per hushåll och år. Den maximala skattereduktionen blir alltså enligt detta förslag 25 000 kr per hushåll och år. Yrkande 7 i motion Bo15 av Carl Bildt m.fl. (m) och yrkande 7 i motion Bo22 av Erling Bager m.fl. (fp) innehåller också krav på ett riksdagsuttalande om en skattereduktion för hushållstjänster med denna utformning.

I motion Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkas en utredning om ett permanent skatteavdrag för ombyggnad och reparation kopplat till en schablonintäkt.

I sitt nyligen avgivna betänkande 1997/98:SkU15 behandlade utskottet ett antal motioner om skattepolitikens inriktning m.m. Här ingick bl.a. likartade krav som de nu aktuella om skattereduktion för tjänster i hemmen eller andra åtgärder för att nedbringa skattekilarna inom den privata tjänstesektorn. Utskottet framhöll att det inte fanns utrymme för skattelättnader av den art och omfattning som föreslogs i flertalet av motionerna och konstaterade också att samtliga de frågor som tagits upp i de olika motionerna rörande utvecklingen av tjänstesektorn omfattas av de överväganden som pågår inom regeringen. Utskottet avstyrkte alltså motionerna i överensstämmelse med sina och finansutskottets ställningstaganden till motsvarande frågor i samband med budgetbehandlingen i höstas (1997/98:FiU1, SkU1y). Vad som anförs i motionerna i dessa frågor innehåller inte något nytt som bör föranleda att dessa ställningstaganden omprövas i detta sammanhang. Utskottet avstyrker alltså motionerna Bo14, Bo15, Bo22 och Bo26 även i dessa delar.

I motion Bo20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) godtar motionärerna förslaget i propositionen men begär ett riksdagsuttalande om att ett investeringsbidrag är att föredra och om att regeringens bedömning att ROT-avdraget inte behövs längre än till början av 1999 är tvivelaktig (yrkande 19). I motion Bo21 yrkar Per Lager m.fl. (mp) avslag på propositionen (yrkande 12) och anför att de i stället vill ha ett system för riktade miljöinvesteringar och fortsatta satsningar på allergisanering och en utbyggnad av det i propositionen föreslagna bidraget för ekologisk hållbarhet.

Utskottet kan i och för sig instämma i uppfattningen att direkta bidrag i vissa fall kan ge en bättre stimulans till önskvärda åtgärder än en allmän avdragsrätt vid beskattningen. Samtidigt vill utskottet framhålla att systemet

med ROT-avdrag nu är inarbetat och att det inte lämpligen kan komma i fråga att nu välja andra metoder för att åstadkomma den förstärkning av stimulanserna som regeringen vill uppnå fram till den 31 mars 1999. Det ankommer inte heller på skatteutskottet att närmare bedöma behovet av fortsatta satsningar på miljöinvesteringar och allergisaneringar som föreslås i motion Bo21.

Med det anförda avstyrker utskottet även motionerna Bo20 och Bo21 i dessa delar och tillstyrker de i propositionen föreslagna förstärkningarna av ROT-avdraget.

Självförvaltning

Våren 1997 infördes ett undantag under särskilda förutsättningar från beskattning för inkomst i form av hyresrabatter till hyresgäster och bostadsrättshavare som deltar i s.k. självförvaltning av hyreshus (prop. 1996/97:119, SkU24). Yrkande 11 i motion Bo21 av Per Lager m.fl. (mp) och yrkande 1 i motion Bo26 av Ulf Björklund m.fl. (kd) innebär bl.a. att detta undantag utvidgas. Det förstnämnda yrkandet innebär en skattefrihet för hyresrabatter eller liknande upp till cirka ett halvt basbelopp och det sistnämnda yrkandet att rabatter till hyresgästerna för egna arbetsinsatser skall skattebefrias helt.

Som utskottet anförde i betänkande 1997/98:SkU15 vid sin prövning av ett likartat motionsyrkande finns det inte skäl för att nu ändra de aktuella reglerna. Rent allmänt gäller att kontantersättningar för arbetsinsatser skall beskattas i vanlig ordning. Utskottet avstyrker alltså motionerna.

Bosparande

Enligt propositionen finns det inte tillräckliga motiv för att åter införa generella statliga sparpremier. Hithörande frågor tas också upp i en del av motionerna, men i allmänhet föreslås inte några åtgärder i denna riktning på skatteområdet. Ett undantag härifrån är motion Bo22 av Erling Bager m.fl. (fp) som innehåller ett yrkande om ett riksdagsuttalande om ett individuellt bo- och pensionssparande där en pensionsförsäkring skall kunna belånas för förvärv av egen bostad (yrkande 8).

Utskottet avstyrker att reglerna om pensionsförsäkring på detta sätt omvandlas till en särskild form för skattefinansiering av lånekostnader.

Stockholm den 21 april 1998

På skatteutskottets vägnar

Lars Hedfors

I beslutet har deltagit: Lars Hedfors (s), Anita Johansson (s), Sverre Palm (s), Karl Hagström (s), Karl-Gösta Svenson (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Rolf Kenneryd (c), Björn Ericson (s), Carl Fredrik Graf (m), Karin Pilsäter (fp), Inger Lundberg (s), Per Rosengren (v), Ulla Wester (s), Jan-Olof Franzén (m), Ronny Korsberg (mp), Holger Gustafsson (kd) och Carl Erik Hedlund (m).

Avvikande meningar

1. Fastighetsskatt m.m. (m)

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

De stora problemen inom bostadssektorn har under en följd av år förvärrats genom den socialdemokratiska skattepolitiken. Skatteomläggningen 1990 ledde till att boendet blev över 40 % dyrare jämfört med annan konsumtion. Under 1990-talet inledde den borgerliga regeringen en nödvändig reformering i syfte att pressa ned boendekostnaderna. I takt med att subventionerna minskades skulle också bostadsbeskattningen läggas om och skatteuttaget sänkas. När Socialdemokraterna efter hösten 1994 övertog regeringsansvaret valde de att – i stället för att fullfölja de påbörjade förbättringarna – höja fastighetsskatten. Den nya förmögenhetsskatt som Socialdemokraterna genomdrivit innebär att allt fler måste betala förmögenhetsskatt på sin bostad, förutom en redan hög fastighetsskatt. De allt högre energiskatterna leder också till att bostadskostnaderna stiger, och den energipolitik som Socialdemokraterna driver kommer att höja bostadskostnaderna ännu mer.

Det är beklagligt att regeringen, trots alla utredningsförslag som har lagts fram, inte förmår att göra något åt fastighetsskatten. I stället förklarar regeringen att man avser att tillsätta ännu en utredningen. Regeringens förhoppning är tydligen att man därmed skall kunna skjuta frågan över valet. Men utredningen skall endast syssla med tekniken för fastighetsskatten. Storleken på skatteuttaget ligger utanför utredningsuppdraget, trots att problemet framför allt är att beskattningen är orimligt hög.

Det är en allmän uppfattning att fastighetsskatten har fått helt absurda effekter. Vårt förslag innebär att skattesatsen i ett första steg sänks från 1,7 till 1,5 % av taxeringsvärdet, räknat fr.o.m. den 1 januari 1998, och att skatteuttaget sedan sänks stegvis med ytterligare 0,1 procentenhet per år ned till nivån 1,2 %. Vidare skall underlaget för skatten begränsas genom att ta upp markvärdet endast till hälften och genom att införa ett tak för att eliminera de stötande effekter som fastighetstaxeringen annars kan medföra i vissa fall. För en del fastighetsägare begränsas bostadskostnaderna också av vårt förslag att slopa förmögenhetsskatten. Vårt förslag att krisåtgångarna i hyresbeståndet inte skall drabbas av höjd fastighetsskatt behandlas nedan under en särskild rubrik. – De förslag som vi lägger fram är fullt finansierade inom ramen för vår budgetpolitik.

På sikt bör fastighetsskatten avvecklas helt. För att behålla den allmänna symmetrin i beskattningen och motverka risken för att rätten till avdrag för ränteutgifter ifrågasätts bör en beräknad schablonintäkt för egna bostäder tas upp till beskattning som kapitalinkomst. Denna kapitalinkomst bör beräknas till en väsentligt lägre nivå än vad som motsvarar dagens fastighetsskatt. Vårt förslag är att ta upp intäkten till 4 % av det taxerade byggnadsvärdet. Att endast byggnadsvärdet räknas med i beskattningsunderlaget gör att förslaget i genomsnitt leder till ett skatteuttag på 0,8 % av hela taxeringsvärdet.

Långsiktigt måste skattesystemet inom bostadsmarknaden förändras i syfte att åstadkomma neutralitet i beskattningen av olika upplåtelseformer och att successivt minska beskattningen av boendet som helhet. Enligt Moderata samlingspartiets uppfattning bör skattesystemet inte vara konstruerat så att det gynnar eller missgynnar vissa boendeformer. Hushållens val av bostad måste kunna ske utifrån andra grunder än vad som är mest fördelaktigt från skattesynpunkt.

Regeringen bör skyndsamt lägga fram förslag till de aktuella lagändringar som behövs.

Vad vi här har anfört bör riksdagen med bifall till motion Bo15 av Carl Bildt m.fl. (m) i dessa delar som sin mening ge regeringen till känna. Syftet med övriga motioner är därmed helt eller delvis tillgodosett.

2. Fastighetsskatt m.m. (c)

Rolf Kenneryd (c) anför:

Att fastighetsskatten skärpts från 1,5 till 1,7 % fr.o.m. inkomståret 1996 har i kombination med höjda taxeringsvärden inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Skärpningarna har enligt vår uppfattning lett till så stora olägenheter att man bör återgå till procentsatsen 1,5 med verkan fr.o.m. den 1 januari 1999.

Som framhålls i motion Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c) har de fastboende i skärgården drabbats hårt av att fritidsboende pressat upp försäljningspriserna på fastigheter i skärgården. I många fall tillkommer förmögenhetsskatt, trots att enda tillgången ofta är just den fastighet som fått ett mycket högt taxeringsvärde. Effekten blir en total skatt på 3,2 % på fastighetens taxeringsvärde över 900 000 kr, vilket naturligtvis är helt oförsvarbart. Centerpartiet har vid upprepade tillfällen krävt att något måste göras för att dessa människor inte skall tvingas flytta. Det är viktigt av mänskliga skäl och för att behålla en levande skärgård. Regeringen har hittills inte tagit problemet på allvar.

I framtiden måste den lokala förankringen stärkas vid fastighetstaxeringen. Fastighetstaxeringsutredningen, som Centerpartiet varit pådrivande för att få till stånd, skall överväga frågan om lokalt lekmannainflytande. Det lokala inflytande som tidigare fanns genom de lokala taxeringsnämnderna måste i någon form återinföras. Vidare har Centerpartiet i riksdagen föreslagit att den så kallade belägenhetsfaktorn skall slopas för fastboende. Det skulle innebära att alla fastboende med strandtomt eller strandnära tomt fick en väsentlig nedjustering av taxeringsvärdet, eftersom närheten till vatten i dag med

automatik leder till att fastigheter åsätts högre taxeringsvärden. Situationen är så kritisk för dem som drabbats att utredningen, som har att lägga förslag till justeringar, inte kan inväntas. Vidare förekommer det i tillämpningen att en så kallad normaltomt fastställs till 100 kvm. Som framhålls i vår motion är det aldrig befogat att fastställa en så liten normaltomt. Vi föreslår att en normaltomt sätts till minst 300 kvm. – Det är viktigt att ett slopande av belägenhetsfaktorn för fastboende och vår föreslagna förändring beträffande en normaltoms storlek gäller fr.o.m. 1998.

Riksdagen bör med bifall till motion Bo14 yrkande 1 samt yrkandena 3 och 4 i vad avser förändringar i fastighetstaxeringen begära att regeringen skyndsamt lägger fram förslag till de lagändringar som behövs.

Centerpartiet instämmer i regeringens uppfattning att en särskild parlamentarisk utredning nu bör tillsättas för att snabbt lägga fram ett förslag om fastighetsbeskattningens utformning på något längre sikt. Direktiven för denna utredning är dock alltför begränsade. Beskattningens nivå är givetvis en fråga som bör ingå i denna översyn. Eftersom översynen bör leda till så breda politiska lösningar som möjligt av de aktuella problemen är det också viktigt att de synpunkter som vi har anlagt på dessa frågor kommer att bli tillräckligt belysta. Så t.ex. bör taxeringsvärdena för krisårgångarna kunna anpassas till de i praktiken mycket låga marknadsvärdena för dessa fastigheter. I detta sammanhang vill vi peka på den komplicerande faktor som bruksvärdesprincipen utgör samt på att neutralitet mellan boendeformerna måste analyseras utifrån statens samtliga engagemang i bostadspolitiken.

Vad nu har anförts om beskattningens utformning på något längre sikt bör riksdagen med bifall till motion Bo14 yrkande 3 i dessa delar som sin mening ge regeringen till känna.

Med det anförda är syftet med övriga motioner i dessa frågor i allt väsentligt tillgodosett.

3. Fastighetsskatt m.m. (fp, kd)

Karin Pilsäter (fp) och Holger Gustafsson (kd) anför:

Att fastighetsskatten skärpts från 1,5 till 1,7 % fr.o.m. inkomståret 1996 har i kombination med höjda taxeringsvärden inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Skärpningarna har enligt vår uppfattning lett till så stora olägenheter att man bör återgå till procentsatsen 1,5 snarast. Regeringen bör skyndsamt lägga fram förslag till de lagändringar som behövs.

Vid sidan härav kräver vi också andra ändringar i bostadsbeskattningen. Vi anser att det är av särskild vikt att reglerna omformas så att vissa grupper inte längre drabbas på det sätt som nu är fallet, t.ex. fastboende i attraktiva skärgårdsområden. I direktiven för den nya utredning som regeringen nu planerar framhålls särskilt att utredningen bör ta ställning till denna fråga och redovisa hur undantagsregler skulle kunna utformas.

Vi instämmer i regeringens uppfattning att en särskild parlamentarisk utredning nu bör tillsättas för att snabbt lägga fram ett förslag om fastighetsbeskattningens utformning på något längre sikt. Direktiven för

denna utredning är dock alltför begränsade. Beskattningens nivå är givetvis en fråga som bör ingå i denna översyn. Eftersom översynen bör leda till så breda politiska lösningar som möjligt av de aktuella problemen är det också viktigt att de synpunkter som vi har anlagt på dessa frågor i olika motioner kommer att bli tillräckligt belysta. Enligt vår uppfattning bör direktiven kompletteras i dessa hänseenden.

Till frågan om krisåtgångarnas särskilda problem återkommer vi under en särskild rubrik nedan.

Vad som här har anförts bör regeringen med bifall till motionerna Bo22 yrkande 4 och Bo26 yrkandena 1 och 6 i dessa delar som sin mening ge regeringen till känna. Härmed är även syftet med övriga motioner i dessa frågor i allt väsentligt tillgodosett.

4. Fastighetsskatt m.m. (v)

Per Rosengren (v) anför:

Kostnaderna för olika boendeformer har under 1990-talet genomgått en dramatisk utveckling. Som framhålls i motion Bo20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) beror detta till stor del på beslut i riksdagen. Tunga faktorer som har lett till försämringar är skattereformen, den snabbare avtrappningen av räntebidragen och saneringen av statens finanser. Förändringarna har framför allt drabbat dem som bor i hyreshus medan kostnaderna för villaägarna numera har begränsats tack vare lägre räntenivåer.

Regeringens förslag är att tillfälligtvis mildra avtrappningen av räntebidragen, att tillsätta en bostadssocial beredning och att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att se över de tekniska problemen med fastighetsskatten. Avsikten med kommittén är framför allt att skapa neutralitet mellan de olika boendeformerna. Regeringens förslag är otillräckliga, och det saknas en grundlig analys av hur dagens orättvisor har uppstått.

Från Vänsterpartiets sida krävde vi i samband med den bostadspolitiska utredningen att en ingående analys skulle genomföras för att dels utvärdera vilka samlade effekter skattereformen, förändringen av räntebidragen och budgetsaneringen fått på kostnadsutvecklingen för olika boendeformer, dels studera effekterna för hushåll i olika inkomstgrupper. Någon sådan analys genomfördes inte, trots att detta behövs för en allsidig bedömning av problemen. Direktiven för den nya kommittén bör alltså kompletteras med denna uppgift.

Som framgår av vår motion är vi öppna för förändringar av fastighetsskatten genom t.ex. begränsningar av olika slag. Vi kan också tänka oss en helt ny modell för beskattningen som utgår från fastighetens inköpspris, särskilda regler för miljö- och energiinvesteringar, att fastighetsskatten överförs till kommunerna och att även andra mer eller mindre genomgripande förändringar övervägs. Vänsterpartiet förutsätter att de förslag i dessa hänseenden som vi har lagt fram vid upprepade tillfällen kommer att beaktas i den översyn som nu skall genomföras av skattefrågorna. Vi är däremot inte beredda att i nuläget föreslå någon

generell sänkning av nivån på fastighetsskatten. Till problemen för krisårgångarna återkommer jag under en särskild rubrik.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo20 yrkandena 1, 2, 11 och 12 i dessa delar som sin mening ge regeringen till känna.

5. Fastighetsskatt m.m. (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

Höjningen av fastighetsskatten på bostäder har, i kombination med höjda taxeringsvärden, inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Vi har därför i annat sammanhang yrkat att skattesatsen återställs från 1,7 till 1,5 % inom ramen för en skatteväxling. På sikt bör den nuvarande beskattningen av ett fiktivt kapitalvärde styras över till skatteformer som samverkar med strävandena att främja ett miljöriktigt beteende. Utgångspunkten för beskattningen måste vara resursanvändningen i form av energi och material, annan miljöbelastning och utnyttjandet av den kommunala infrastrukturen. Enligt vår uppfattning bör alltså den nuvarande bostadsbeskattningen successivt växlas över till en kombination av energiskatt, reavinstkatt och en avgift för gator, räddningstjänst, planering och annan kommunal service. Åtgärder i denna riktning innebär att beskattningen frigörs från de i många fall orimligt uppskrivade taxeringsvärdena och kan avvägas på ett lämpligare sätt än i dag. På detta sätt kan man också lösa en del av de kommunalekonomiska problemen, t.ex. för vissa kommuner med ett stort antal fritidsbostäder. Många kommuner har höga kostnader för infrastrukturen, men skatteinkomsterna från fastighetsägarna hamnar i dag hos staten.

Att miljöanpassa fastighetsbeskattningen är en viktig del av Miljöpartiets bostadspolitik. Att boendet förbrukar resurser är ofrånkomligt, och det är därför viktigt att ett miljöriktigt beteende gynnas. Vi har därför sedan länge drivit kravet på en stor och bred översyn av fastighetsskattefrågorna. Trots dröjsmålen vill vi ändå uttrycka vår tillfredsställelse med att regeringen nu kommer att tillsätta en sådan utredning. Enligt vår uppfattning bör det vara en viktig uppgift för utredningen att belysa hur möjligheterna till utväxling enligt Miljöpartiets förslag kan tas till vara.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo21 yrkande 7 som sin mening ge regeringen till känna.

6. Krisårgångarna (m, c, fp, kd)

Karl-Gösta Svenson (m), Rolf Kenneryd (c), Carl Fredrik Graf (m), Karin Pilsäter (fp), Jan-Olof Franzén (m), Holger Gustafsson (kd) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

För att underlätta situationen för nybyggda hyreshus föreslår regeringen att räntebidraget avvecklas långsammare för de s.k. krisårgångarna. Som anförts i motionerna Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c), Bo15 av Carl Bildt m.fl. (m),

Bo22 av Erling Bager m.fl. (fp) och Bo26 av Ulf Björklund m.fl. (kd) innebär detta förslag endast en marginell och tillfällig förbättring. I stället bör krisårgångarna få fortsatt befrielse från fastighetsskatt. Propositionen bör alltså avslås, och regeringen bör skyndsamt lägga fram förslag till de lagändringar som behövs för en fortsatt befrielse. Vi tillstyrker alltså motionerna i dessa delar. Därmed tillgodoses också yrkande 10 i motion Bo20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) om uppskov med infasningen i fastighetsskatten.

7. Krisårgångarna (v)

Per Rosengren (v) anför:

Avtrappningen av räntebidragen leder till reala kostnadsökningar och till motsvarande krav på hyreshöjningar. Vi delar regeringens uppfattning att det är nödvändigt att mildra dessa effekter genom en långsammare avtrappning av räntebidragen. Förslaget är dock otillräckligt. Samtidigt som regeringen vill lindra avtrappningsreglerna låter man reglerna om infasningen av krisårgångarna i fastighetsskatten stå kvar. De skatteskärpningar som dessa regler medför är betydligt större än förbättringarna av räntebidragen. Enligt Vänsterpartiets uppfattning bör infasningen i fastighetsskattesystemet för nybyggda hyreshus skjutas upp de närmaste åren. Som anføres i vår motion återkommer vi till denna fråga i den ekonomiska vårmotionen. Vi har alltså för närvarande inte något yrkande på denna punkt.

8. Rotavdraget (m, fp, kd)

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Karin Pilsäter (fp), Jan-Olof Franzén (m), Holger Gustafsson (kd) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

Moderata samlingspartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna föreslår tillsammans att skatten sänks på hushållstjänster. Förslaget innebär en skatte-reduktion på 50 % för tjänster, inklusive ROT-arbeten, som utförs i det egna hemmet och på tomten och som inte är offentligt subventionerade. Avsikten är att skattereduktionen skall kunna utnyttjas av alla, oavsett om man bor i hyresrätt, bostadsrätt, småhus eller fritidshus. Den maximala skatte-reduktionen för ROT-arbeten kan därmed bli betydligt större än enligt regeringens förslag. Mot denna bakgrund bör regeringens förslag avslås i motsvarande del. Regeringen bör i stället skyndsamt lägga fram ett nytt förslag i enlighet med de angivna riktlinjerna.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motionerna Bo15 yrkande 7 i denna del, Bo22 yrkande 7 och Bo26 yrkandena 8 och 9 som sin mening ge regeringen till känna. Regeringens förslag beträffande ROT-avdraget kan enligt vår uppfattning godtas såvitt avser hyreshus (inbegripet bostadsrättsföreningar) men bör avslås i övriga delar.

9. Rotavdraget (c)

Rolf Kenneryd (c) anför:

I motion Bo14 av Olof Johansson m.fl. (c) ställer sig Centerpartiet bakom regeringens förslag att förlänga och utöka ROT-avdraget. Centerpartiet har drivit denna fråga hårt. Vi anser att byggarbetslösheten måste bekämpas så att kompetens, som annars går förlorad, kan bevaras. Vi anser det angeläget att ett skatteavdrag kan permanentas. Det bör vara obegränsat och kopplas till en schablonintäkt. En sådan ordning bör utredas. Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo14 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.

10. Rotavdraget (v)

Per Rosengren (v) anför:

Vänsterpartiet motsätter sig inte att ROT-avdraget förlängs och utökas något, så som regeringen föreslår. Detta är ett sätt att motverka svartarbete och har säkert en positiv inverkan. Som framhålls i vår motion Bo20 är det dock mindre bra att man i skattereduktionen saknar styrmedel så att de arbeten som utförs går i en ekologiskt hållbar riktning. Enligt vår uppfattning är ett investeringsbidrag att föredra. Det bör också framhållas att regeringens bedömning att skattereduktionen inte behövs längre än t.o.m. mars 1999 är tvivelaktig. Som anføres i motionen är antagandet att byggverksamheten kommer att öka kraftigt under 1999 högst osäkert.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo20 yrkande 19 som sin mening ge regeringen till känna.

11. Rotavdraget (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

Miljöpartiet har tidigare tagit ställning mot ROT-avdraget, eftersom detta avdrag inte är miljövillkorat. I stället för att fortsätta satsningen på allergisanering av skolor, daghem och bostäder har regeringen valt en ”betongvariant” som visserligen kan vara positiv för sysselsättningen inom byggnadssektorn men som inte alls har krav på sig att skapa sunda, barnvänliga inomhusmiljöer eller socialt anpassade och vackra utomhusområden.

Som framgår av vår motion Bo21 är vi fortfarande emot den här formen av skatteavdrag. Vi vill i stället ha riktade miljöinvesteringar. Självklart borde de påbörjade allergisaneringsåtgärderna fullföljas, och Miljöpartiet har i sin budgetmotion för åren 1998–2000 avsatt 200 miljoner kronor per år för sådana ändamål. Vi anser att satsningar av detta slag är avgörande för barnens hälsa och därför bör gå före andra ny- och ombyggnader. Bidraget bör också kunna utgå vid ny- och ombyggnad av egnahemsområden.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo21 yrkande 12 som sin mening ge regeringen till känna.

12. Självförvaltning (mp, kd)

1997/98:SkU3y

Ronny Korsberg (mp) och Holger Gustafsson (kd) anför:

Hyrorna är i dag i många fall alltför höga. Det är angeläget att man tar vara på de möjligheter som finns att nedbringa hyresnivåerna, bl.a. genom att sänka fastighetsskatten. En annan snabb och framkomlig väg, som vi också förordar, är att öka möjligheterna till självförvaltning. På senare tid har regler om undantag från beskattning genomförts för hyresrabatter till hyresgäster som deltar, men reglerna är alltför krångliga och begränsade för att få tillräcklig effekt. Vi anser att egna insatser för att sänka boendekostnaderna bör skattebefrias i större utsträckning än i dag. En hyresnedsättning på upp till omkring ett halvt basbelopp i dessa fall bör alltid kunna undantas från beskattning.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motionerna Bo21 yrkande 11 och Bo26 yrkande 1 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

13. Bosparande (fp)

Karin Pilsäter (fp) anför:

Utvecklingen inom bostadssektorn har medfört att behovet av ett svenskt bosparsystem har ökat. Enligt besked som bostadsministern har lämnat i riksdagen skulle regeringen i samband med den bostadspolitiska propositionen lägga fram förslag om ett sådant sparsystem. Den propositionen som regeringen nu lägger fram innehåller dock inte något sådant förslag.

De hushåll som siktar på att i framtiden bo i eget hus eller bostadsrätt måste inrikta sig på en betydligt större finansiering genom topplån. Enligt Folkpartiets uppfattning är det angeläget att ett individuellt bostads- och pensionssparande införs. I vår motion Bo32 föreslår vi ett system som innebär att en privat pensionsförsäkring skall kunna belånas för förvärv av egen bostad. Formerna för det individuella pensionssparandet kan lätt modifieras så att detta sparande kombineras med en lånerätt för bostadsändamål.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Bo32 i denna del (yrkande 8) som sin mening ge regeringen till känna.

Till bostadsutskottet.....	1
Fastighetsskatt m.m.....	2
ROT-avdraget	4
Självförvaltning	6
Bosparande	6
Avvikande meningar.....	7
1. Fastighetsskatt m.m. (m).....	7
2. Fastighetsskatt m.m. (c)	8
3. Fastighetsskatt m.m. (fp, kd).....	9
4. Fastighetsskatt m.m. (v).....	10
5. Fastighetsskatt m.m. (mp).....	11
6. Krisårgångarna (m, c, fp, kd)	11
7. Krisårgångarna (v)	12
8. Rotavdraget (m, fp, kd).....	12
9. Rotavdraget (c)	13
10. Rotavdraget (v)	13
11. Rotavdraget (mp)	13
12. Självförvaltning (mp, kd).....	14
13. Bosparande (fp).....	14